

cum enim ibi lex dicit *subnotationem*, intelligunt, id est, subscriptionem, per l. in *donationibus*, C. de *donat.* unde dicunt bene esse verum, quod in codicillis in scriptis non exiguntur sigilla, subscriptiones tamen testium sic: et istud videtur de iure communi potius tenendum, quam illud quod dixit Azon. C. de *codicill.* in summa, colum. 2. et etiam Gloss. in §. fin. *Instit. de codicill.* ubi voluerunt, neque signacula, neque subscriptiones testium exigi. Dicit enim Azon. hæc verba: Item in testamentis septem exiguntur testes, et rogati, et exiguntur in testamento, quod fit in scriptis, subscriptio testium, et eorumdem signacula requiruntur; sed in codicillis quinque sufficiunt testes, neque exiguntur sigilla vel subscriptiones, ut dictum est. Lex etiam ista Partitarum disponit non exigi sigilla testium; de subscriptionibus verò nihil dixit, unde non videtur corrigere in hoc juscommune, sed hoc sub ejus dispositione relinquere, licet Michael de Cifuentes unus ex Glossatoribus legum Tauri in dict. l. 3. dicit, quod ista lex Partitarum disponit contrarium, quod dicta l. fin. quod non est dicendum, quia, ut vides, tantum dicit de sigillis, non de subscriptionibus. Dicebat etiam ubi supra dictus Michael, quod ex illa lege Taurina sibi videtur, quod hodie attenda dispositione dictæ legis Tauri requiritur subscriptio testium in codicillis, sicut requiritur in testamento, quando codicillus fit in scriptis, et quod licet illa lex loquatur in testamento, per eandem rationem, ut falsitas evitetur, extendatur ad codicillos. Sed adverte, quia dicta l. 3. potest induci secundum unum sensum, quod quando loquitur de solemnitate codicillorum, intelligat tam de codicillis nuncupativè factis, quam in scriptis, et quod qualitercumque fiant, servetur in eis dispositio legis Ordinamenti Regis Alphonso, et sic quod sufficiunt tres testes cives cum tabellione, vel quinque sine tabellione: et quemadmodum in testamento nuncupativo coram tabellione non requiritur subscriptio testium ex dispositione dictæ legis Ordinamenti, sic neque in codicillis, licet in scriptis fiant: cum enim lex illa priùs loquatur, tam de testamento nuncupativo, quam de testamento in scriptis, et distinguat solemnitatem, quæ debet intervenire in eis, et postea subdat, quod in codicillis interveniat solemnitas requisita in testamento nuncupativo, juxta dictæ legis Ordinamenti tenorem, aperte videtur loqui de codicillis etiam in scriptis factis, argumento l. fin. D. de *reb. dub.* et cap. *inquisitioni*, et cap. *secundo requiris, de appellat.* Iste tamen intellectus ad illam legem non potest stare, nam tota illa lex venit ad interpretationem legis Ordinamenti, quæ disponit tantum de testamento nuncupativo, et ad tollendum dubia, quæ ex ea oriebantur: et quatenus loquitur de testamento in scriptis, est ad limitationem dictæ legis, et intra unum capitulum; et cum transit ad alia capitula, scilicet ad testamentum cæci et codicillos, revertitur ad explanationem dictæ legis Ordinamenti, et sic loquitur de testamento nuncupativo cæci, quia cæcus non potest testari in scriptis, ut dixi in l. 14. tit. 1. ead. *Partit.* et loquitur etiam de codicillis nuncupativè factis, juxta dictam l. cujus dubia explanat. Confert ad istum intellectum, quod tradit Bartol. in l. *Prætor ait*, §. *eritque differentia*, D. de *vi bonor. rapt.* et quod habetur in dict. cap. *inquisitioni*, et notatur in dict. l. fin. et quia aliàs intelligendo induceretur correctio dictæ l. fin. requirentis subscriptionem testium, quando codicillus fit in scriptis. Concludo ergo, quod cum per istam legem Partitarum tantum disponatur circa sigilla testium, et dicta l. Tauri, tantum loquatur de codicillis per nuncupationem factis, quod si codicilli fiant in scriptis, subscribere debeant testes, et erunt necessarii quinque testes, ut hic, et in dict. l. fin.

(3) *Non desatara.* Concordat cum l. *cum proponais*, C. eod. et *Instit.* eod. §. fin. et l. *Divi*, §. *codicillos*, D. de *jur. codicillor.*

(4) *Nazca despues.* Concordat cum l. *si quis eum*, §. *sed et si*, et l. penult. D. eod. et C. eod. l. 1. et intelligit Azon. C. eod. in summa, quando codicilli fiunt ab eo, qui vult decedere intestatus: nam si fierent ab eo, qui condidit testamentum, infirmato testamento infirmarentur etiam codicilli, ut in dict. l. 1. et l. *ab intestato*, D. eod. Quod tamen limita et intellige, ut per Paul. de Castr. et Alexandr. in dict. l. 1. Considera tamen, quod hodie stante lege regni, tit. *De los testamentos*, l. 1. in *Ordinam. Regal.* qua cavetur, quod legata debeantur, etiam hærede repudiante, vel aliàs non adente, videtur, quod non posset dici, quod codicilli pendeant à testamento, et sic quocumque modo infirmaretur testameatum, non infirmabuntur codicilli, et debebuntur legata in eis contenta: videtur enim dicta l. gravare venientes ab intestato absolvenda talia legata, neque legata desiderant additionem hæreditatis ex testamento:

sicut enim non infirmarentur codicilli infirmato testamento, si in codicillis essent expressè rogati venientes ab intestato, ut implerent legata, l. *ex testamento*, et l. *eam quam*, C. de *fideicom.* idem erit dicendum, si à lege graventur ad legata venientes ab intestato, prout vult gravare dicta l. *Ordinamenti.* Cogita tamen, quia mihi est nova consideratio.

(5) *Titulo de los testamentos.* L. 1. et 2. et l. 20.

TITULO XIII.

DE LAS HERENCIAS QUE OME PUEDE GANAR POR RAZON DE PARENTESCO, QUANDO EL SEÑOR DELLA MUERE SIN TESTAMENTO (a).

Sin testamento, e con el, ganan los omes a las vedadas las herencias, e los bienes, que fueron de otri. Onde, pues que en los titulos ante deste fablamos, de como vn ome puede ser heredero de otro por testamento. Otrosi, de las mandas, e de las otras cosas que le pertenescen. Queremos aqui dezir, en que manera puede heredar ome, por razon de parentesco, los bienes del finado, aunque muera sin testamento. E diremos, en quantas guisas pueden morir los omes sin testamentos. E quales son aquellos, que por razon del, deuen heredar los bienes del que assi finare. E quanto deve auer cada vno dellos de los bienes quando fueren muchos herederos.

(a) LL. del tit. 2, lib. 4 del F. J. — LL. del tit. 2, lib. 3, del F. V. de Cast. — L. 3, tit. 3; LL. de los títulos 6 y 9, lib. 3, y L. 1, tit. 22, lib. 4 del F. R. — LL. 243, 244 y 241 del Estilo. — LL. del tit. 3, lib. 5 de las OO. RR. — LL. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 28, 30, 36 y 54 de Toro. — LL. 1 y 2, tit. 5; LL. del tit. 20, y LL. del tit. 22, lib. 40 de la N. R. — Ley de 16 de mayo de 1835 sobre adquisiciones á nombre del Estado.

TITULUS XIII. DE SUCCESSIONIBUS AB INTESTATO.

LEY I.—En quantas maneras pueden morir los omes sin testamentos.

Ab intestato (1) es palabra del latin, que quier tanto dezir en romanze, como ome que muere sin testamento. E esto puede ser en quatro maneras. La primera es, quando ome muere, e non faze testamento. La segunda es, quando faze testamento non cumplido; non guardando la forma, que deuia ser guardada en fazerlo, segun diximos en el titulo de los Testamentos (a). La tercera es, quando el testador fizo testamento, que se rompio por algun fijo que nascio despues; del qual fijo non fizo enmiente en el testamento. O si por aventura, aquel que fizo el testamento, se dexo despues porfijar (2) a otro, de manera, que passasse a poder de aquel que lo porfijo (b). La quarta es, quando faze testamento acabado, e establece el heredero en el, e aquel heredero non quiere la heredad, desechandola (c) (3).

(a) Que es el título 1.º de esta Partida, debiendo tenerse presentes nuestras notas á las leyes del mismo, particularmente las notas á la L. 1; nota 2.ª á la L. 2; 2.ª tambien á la L. 3; 1.ª á la L. 12, y todas las que hemos puesto á la L. 14.

(b) No rige hoy esta disposicion, pues aun los hijos que están bajo la patria potestad pueden hacer testamento. Véase nuestra nota 2.ª á la 13, tit. 1 de esta Partida.

(c) Tampoco se halla vigente esta disposicion de la ley, pues

está expreso en la L. 1, tit 18, lib. 40 de la N. R., que «si el testador instituye heredero en el testamento, y el heredero no quiere heredar, valga el testamento en las mandas y en las otras cosas que en él se contienen.» Convendrá ver nuestra nota á la L. 14, tit. 3 de esta Partida.

LEX I.—Intestatus dicitur quadrupliciter: primò, si non condidit testamentum: secundò, si condidit imperfectum: tertio, si posthumi agnatione, vel testantis arrogatione, vel adoptione rumpitur: quartus, si hæres scriptus repudiet hæreditatem. Hoc dicit. Habuit originem ab *Instit. de hæred. quæ ab intest. defer.* in princ.

(1) *Ab intestato.* Si bene advertis, lex ista vult, quod ille propriè dicatur intestatus, qui testamentum facere potest, et decedit sine testamento, vel non jure facti, seu forma non servata, vel si factum rumpatur agnatione filii præteriti, vel irritò capitis diminutione, quia testator se dedit in arrogationem, vel quando ex testamento non fuit adita hæreditas, prout etiam habes in l. 1. D. de *injust. rapt.* et in princ. *Instit. de succes. ab intestat.* non tamen dicitur propriè intestatus, qui decedit intestabilis, id est, qui testari non potest, ut pupillus, vel furiosus, vel aliàs intestabilis, ut etiam habetur in l. 1. D. de *suis, et legitim. hæred.* ubi etiam lex dicit, quod etiam hos pro intestatis accipere debemus. Et ibi Bart. dicit, quod si ex communi usu loquendi, ille qui non potest testari, dicatur decedere intestatus, tunc etiam statutum loquens de decedentibus intestatis, comprehenderet intestabiles, cujus contrarium tenuit Bald. contra Bart. in cap. 1. in princ. in vers. *modo quæro, de successione feud.* Vide etiam Alexand. consil. 113. incipit, *æterni numinis*, volum. 2. ubi multa et pulchra adducit, vide ibi per eum: et vide quæ latè tradit idem Alexand. in *addition. ad Bart.* in dict. l. 1. et Felin. in princ. *Decretal.* col. 3 nam est questio, in qua multa scripta sunt: et vide quæ notat Bald. in authent. *præterea*, col. 1. C. unde *vir, et uxor*, et Alber. post Cyn. in l. 2. ad fin. C. qui *testam. facere poss.*

(2) *Porfijar.* Vide in §. *alio*, et §. *non tamen*, *Instit. quib. mod. testam. infirmant.* et in l. 18. tit. 1. ead. *Part.*

(3) *Deshechandola.* Adde l. *intestatus*, D. de *verbor. signifi.*

LEX II.—Quantos grados son de parentesco.

Tres grados, e liñas (1) son de parentesco. E la vna es de los descendientes, assi como de los fijos, e de los nietos, e de los que descien den por la liña derecha. La otra es de los ascendientes, assi como el padre, o el auuelo, e los otros que suben por ella. La tercera es de los de trauiesso, assi como los hermanos, e los tios, e los que nascen dellos; e de cada vno dellos diremos adelante, en las leyes que se siguen, de como pueden heredar los vnos a los otros, muriendo sin testamento.

LEX II.—Tres sunt gradus consanguinitatis, scilicet ascendentes, descendentes et collaterales. Hoc dicit.

(1) *Liñas.* Vide in l. 2 tit. 5. 4. *Partit.* et D. de *gradib.* l. 1. et l. *jurisconsultus*, et *Instit. de gradib. cognat.* per totum.

LEY III.—Como el padre, o el auuelo muriento sin testamento, deve el fijo, o el nieto heredar los bienes del (a).

Muriendo el padre, o el auuelo sin testamento, o alguno de los otros que suben por la liña derecha, el fijo, o el nieto (1) que nasciese de otro su fijo, ganan, e heredan todos los bienes del finado, quier sean varones, quier mugeres (2) maguer aquel que murio sin testamento, ouiesse hermano (3), o otros parientes propincos de la liña de trauiesso. Pero dezimos, que quando algun ome muriesse sin testamento, dexando un fijo con nieto, fijo de algun su otro fijo, o de fija, que fuesen ya muertos amos a dos; el fijo, o el nieto (4) heredaran la heredad del defuncto egualmente (5). E non

empesce al nieto, porque el tio es mas propinco (6) del defunto, porque aquella regla de derecho que dice: Que el que es mas propinco de aquel que fino sin testamento, deve auer los bienes del, ha lugar, quando el finado non dexa ningun pariente de los descendientes (7). Otrosi dezimos, que si estos nietos fuesen muchos, nascidos de vn padre, todos heredaran en lugar del padre con el tio, e auran aquella parte (8) de los bienes del auuelo, que auria el padre dellos si buiesse. E si alguno muriesse sin testamento, e fincasse vn nieto, de vn su fijo que fuesse ya muerto, e de otro fijo que fuesse ya finado, le fincassen tres nietos, o mas; este vno solo, tanta parte aura en la heredad del auuelo, como todos los otros (9) sus primos; porque pocos o muchos que sean, fincan en lugar de su padre, e heredan todo lo que heredaría, si buiesse (b).

(a) LL. 1, 2, 3 y 4, tit. 2, lib. 4 del F. J. — L. 10, tit. 3, y LL. 1 y 7, tit. 6, lib. 3 del F. R. — L. 244 del Estilo. — LL. 6, 7, 8 y 17 de Toro. — L. 1, tit. 6, y LL. 1 y 2, tit. 20, lib. 40 de la N. R.

(b) Y esto es lo que se llama suceder en stirpes, ó por derecho de representacion.

LEX III.—In successione ascendentium præferuntur propinquier descendentes: sed si defunctus relinquat filium, et ex alio filio præmortuo nepotem, succedet cum filio nepos loco patris: nec si plures sunt nepotes, habent nisi partem, quam eorum pater, si viveret, obtineret. Item si ex uno filio unus nepos, et ex alio plures, tantum habet ille unus, quantum plures. Hoc dicit.

(1) *El fijo, o el nieto.* Sive sint in potestate, sive emancipati, ut in authent. *in successione*, C. de *suis, et legitim. hæredib.* et in corpore unde sumitur, et l. *meminimus*, C. de *legitim. hæred.*

(2) *Mugeres.* Concordat cum dict. authent. *in successione*, et l. *maximum vitium*, C. de *liber. præterit.* aliquando tamen ex natura oneris appositum, videntur vocati masculi, et exclusæ femine, ut si Rex concessisset alicui castrum, vel aliam rem, ut ipse et filius major ex eo, et alii descendentes servirent Regi in aliquo officio virili, ut deportando lanceam, quando Rex iret in bello, vexillum, vel quod esset Magister Sala, vel quid simile; nam cum femina non sit capax causæ, neque erit capax causati, textus et ibi Bald. in §. *penult. de his qui feud. dar. poss.* Et ex ista lege inferes, quod statutum de exclusione femine propter masculum, licet factum sit propter publicum bonum conservandarum familiarum, l. 1. §. *denuntiare*, D. de *vent. inspic.* tamen non est æquum, imo odiosum, quia quidquid est contra justitiam æquitatis, est odiosum, secundum Bald. in l. *certum*, col. 1. C. unde *cognati*, hinc dicit idem Bald. in l. *omnes populi*, col. 9. D. de *justit. et jure*, quod si statutum dicit, quod primogenitus, non secundo genitus succedat, quod non extendatur an primogenitum, asserens tale statutum esse odiosum et irrationabile, eo quia in natura pari non debent contraria statui. Baldus tamen in l. 2. C. de *in jús vocando*, latè disputat; an statuta, quæ excludunt feminas, et deferunt hæreditates masculis, sint odiosa, vel favorabilia; et tandem per Gloss. ibi solvit, tale statutum ex parte succedentis esse favorabile, ex parte verò mulieris, quæ repellitur esse odiosum, unde si statutum dicat, quod filia non succedat, succedit neptis ex filio, quia representat patrem, qui succedebat: quæ tu nota ad majorias excludentes feminas, et vocantes masculos, ut tamquam odiosæ dispositiones restringantur. Confert etiam, ut si quis faciat simpliciter majoratum, quod succedat filia primogenita excluso masculo secundogenito, ex quo disponens non prætulit masculos feminis, sed tantum vocavit filium primogenitum, cum appellatione filii veniat filia, l. *quisquis*, et l. *justa interpretatione*, D. de *verbor. signifi.* facit ad hoc, quod notat Bald. in cap. fin. de *feudo dato in vicem leg. commis.* in vers. *Ego de facto fui consultus*, ubi concludit, quod si emphyteusis ecclesiæ præscribatur, extendetur in tertiam generationem tantum, non in infinitum, ea ratione, quia sicut emphyteusis informiter concessa, id est, sine personarum distinctione, intelligitur in tertiam generationem, ut in authentic. *de non*

alienand. cap. emphyteusim, et tamen in emphyteusim constat venire etiam feminas, et non excludi propter masculos, quando fuit informiter concessa per viam donationis, vel privilegii, seu in ultima voluntate: ut latè tradit Jason. in l. *si quis id quod*, col. 7. D. de *jurisdic. om. judic.* secus tamen esset in contractibus, ut latè ibi per eum, col. 6. et in l. *stipulatio ista*, §. in *stipulationibus*, D. de *verb. obligat.* In contrarium tamen facit quod notat Bart. in l. *in multis*, D. de *statu homin.* facit quod notat Bart. in l. *haeredes mei*, §. *cum ita*, D. ad *Trebell.* ubi dicit quod testator videtur se referre ad consuetudinem et statuta loci in dispositione sua: Bald. et Petr. de Anchar. in l. *tres fratres*, D. de *pact.* et in terminis primogenituræ ex consuetudine Hispaniæ tradit Andr. Sicul. 2. volum. consil. 10. incipit, *sapienter scribitur*, et Decius cons. 397. *viso puncto*, col. 2. Et de more Hispaniæ est, ut in majoribus per existentiam masculi, licet natu posterioris, excludatur femina ejus soror, licet prius genita, et habemus hoc expressum in successione regni in l. 2. tit. 13. 2. *Partit.* ad cuius exemplum cæteræ majoriæ debent regulari, ut adducit Paul. de Cast. cons. 164. *in causa majoriæ Hispanensis.* Facit etiam contra id, quod primo loco dixi, dictum Baldi, quod superius retuli in l. *omnes populi*, col. 9. C. de *justitia, et jure*, et hoc ultimum de jure verius. Procederet tamen primum, quando non extaret filius masculus, prout etiam habetur in successione regni in dict. l. 2. et facit bene ad id, quod dixi, l. *agnato*, D. de *legitim. tutor.* ubi habetur, quod femina propinquier non impedit agnatum remotiorem in successione tutelæ, unde etiam aliquis præcipiat, quod bona sua jure primogenituræ veniant in filium vel filiam majorem, filia non veniet nisi in defectum masculi, facit bo. us textus in §. *similiter*, D. de *capitan. vend.* ubi habetur, quod si feudum sit receptum pro masculis et feminis, intelligitur femina vocata in defectum masculi, et consuetudo interpretatur pactum; cum igitur generalis sit consuetudo in majoria, quod non succedat femina stante masculo, ita tale pactum et dispositio debet interpretari, juxta dictam consuetudinem, maxime stante dicta l. *Partitatum*: et adde quæ tradit Alexander satis ad propositum, consil. 29. col. penult. in l. vol. et per totum consilium, ubi disputatur hæc quæstio pro utraque parte. Vide etiam ad istam quæstionem Joan. Cirier in suo tractatu *juris primogenituræ*, lib. 4. quæst. 19. Confert ad prædicta quod feudum vel majoria semper præsumitur concessa secundum suam propriam naturam, nisi alteratio probetur, Bald. in §. *quid sit investitura*, et adde prædictis decisionem Delphinatus Guido Papæ, 506. incipit, *in contractu matrimonii.*

Et ex his inferre poteris, quod si concedatur licentia per Regem ad faciendum majoriam in unum ex filiis vel filiabus, quem quis elegerit, quod stante masculo non poterit fieri in feminam, bonus textus in §. *quin etiam*, *Episcopum vel Abbat.* cap. 1. *de eo qui sibi, vel hæredib. suis*, et quod notat Paul. de Cast. in l. *cætera*, §. *si duobus*, D. de *legat. 1.*

Et quid si Rex concessit facultatem faciendi majoriam in unum ex filiis masculis, et ipse cui data est, fecit in filium majorem masculum et ejus descendentes, neque disposuit, quod non succederet femina, contingit quod iste filius habuit filiam, et non filium masculum; an succedit hæc femina, vel frater patris? Et videbatur, quod non succederet femina, quia clausula facultatis de masculo, intelligatur repetita in cæteris vocationibus. Sed in contrarium videtur textus in l. 1. conjuncta l. 3. §. *emancipatos*, et l. *utrum*, cum gloss. D. de *assign. libert.*

Quid autem si conditor majoriæ voluit, quod majoria deveniret ad filios masculos, et masculos descendentes ex eis per lineam masculinam, ita quod non veniat ad feminas; an in defectum filiorum masculorum veniet femina? Videtur, quod si conditor majoriæ voluit majoriam esse perpetuam, quod tali casu deficientibus masculis, femina succedet in majoria, facit dicta l. *agnato*, et quod ibi notat Bartolus: si tamen hoc non constaret, videtur, quod in persona ultimi masculi decedentis expirent vincula majoriæ, argumento l. *qui solidum*, §. *prædium*, et quod ibi notat Bart. D. de *legat. 2.*

Quid autem si majoria excludit feminas, et vocat masculos, et existit masculus, inhabilis tamen ad succedendum in majoria, quia fortè frater minor, vel alius inhabilis ad succedendum; an tunc admittetur femina? Bald. in l. *maximum vitium*, col. 5. vers. *item quæro, nunquid statutum*, movet istam quæstionem in simili, et concludit, quod si ex statuto frater excludit sororem, non procedet statutum in fratre, qui non succedit ex eo, quia de jure non potest suc-

cedere, vel licet posset, renuntiavit tamen hæreditati: vide ibi per eum: adde textum, et ibi Bart. in l. 2. §. *sed si sint sui*, D. ad *Tertul.* et textum, et ibi Bart. in l. 1. §. *si pater*, D. de *conjungen. cum emancipat. liber. ejus*, et textum in §. *solutio*, in fin. authent. *de nupt.* et loquitur Bartolus pulchre et subtiliter in dict. §. *si pater*; vide ibi per eum, quia info mabis ingenium ad aliqua pulchra in ista materia. Et adde Decium consil. 385. incipit, *viso puncto*, col. 2. 5. et 4.

Quid ergo si cautum sit in majoriæ instrumento, quod deficientibus filiis masculis, majoria veniat in feminam; an intelligatur de filia primogenita, vel de alia, cui possessor majoriæ velit gratificare? Bald. in simili loquens in feudo, videtur decidere istam quæstionem in cap. 1. §. *et quia vidimus*, col. penult. vers. *extra quæro, de his qui feud. dare poss.* ubi dicit, quod si actum est, quod deficientibus masculis feudum veniat in unam feminam, et extant plures feminæ, an succedat primogenita, vel an domibus gratificabitur cui voluerit, vel an ratione incertitudinis vitabitur, vel sorte dirimetur? Et pro primogenita allegat l. *si quis ista stipulatur*, D. de *verb. obligat.* et pro domino fendi, dicit quod facit l. *si quis servum*, §. *si inter duos*, D. de *legat. 2.* quod vero incertitudo, vitiet, allegat l. *cum ex pluribus*, D. de *manumis. testam.* quod sorte dirimatur, allegat l. 2. C. *quando et quib. quarta pars debeat*, lib. 10. tandem respondet, quod si primogenita succedit in alia hæreditate, succedet etiam in feudo, et quod alias domini sui electio, quem vassallum velit. In majoria tamen loquendo ego simpliciter credendum absque alia distinctione primogenitam admittendam, per textum; et quæ ibi dixi in dict. l. 2. tit. 13. 2. *Partit.* non enim in majoria militat rationes, quæ in feudo.

Sed pone quod Princeps concessit facultatem faciendi majoriam in unum ex filiis masculis, et ille cui fuit concessa, fecit in unum filium masculum, et deinde in descendentes ex eo ordine genituræ, quibus deficientibus vocati alium suum masculum et descendentes ex eo, et non disposuit, quod non succederet femina; postea contigit, quod iste filius habuit unam filiam tantum, et nullum filium masculum; an succedit in majoria dicta filia, vel an excluditur à patruo, fratre patris sui? Et videtur prima fronte, quod succedat patruus, et sic quod clausula facultatis providentis masculis intelligatur semper repetita, et quia videtur de intentione Principis, quod semper succedat masculus. In contrarium tamen videtur esse textus in l. 1. conjuncta l. 3. §. *emancipatus*, et l. *utrum*, cum glossa ibi, D. de *assignand. libert.* ibi enim habetur, quod licet à principio assignatio liberti debeat fieri filio in potestate, tamen isti filio in hoc, jure quodammodo majoriæ succedit emancipatus filius, et non patruus frater patris; videmus etiam quod conditio adjecta in institutione non censetur repetita in substitutione, l. *sub conditione*, D. de *heredib. instit.* et cum, ut dixi, tractetur materia odiosa de excludendo feminas, debet restringi, et non extendi, sic et Joan. de Anania, consil. 22. incipit, *ad probandum*, consuluit, qualitatem masculinitatis in uno vel duobus capitulis testamenti appositam, non videri repetitam in alio capitulo, in quo simpliciter filii vocantur, de quo latius videbis per Jason. in l. *quia filius*, in princ. column. 1. D. de *legat. 1.*

Quid autem si ex dispositione majoriæ femina non potest succedere stante masculo, etiamsi esset masculus ex femina, deficientibus vero masculis vocata est femina, et quidam possessor majoriæ decessit relicta uxore prægnante, et etiam relicta sorore majorem jam nupta, quæ non habebat filium masculum, et relicta etiam minore sorore, quæ filium habebat masculum contigit quod uxore prægnante mortuus fuit filius masculus ex sorore minore, et deum peperit uxor filium mortuum; quæritur quis succedet in majoriam? Et dicendum videtur, quod soror illa major, ex quo non reperietur masculus, qui eam excludat; et videtur esse casus in l. *item Prætor*, §. fin. D. de *suis et legitim. hæred.* et l. 1. §. penult. D. ad *Tertul.*

Sed pone retento eodem themate, quod licet uxor se credebatur prægnantem, in veritate tamen non erat prægnans; et videtur tunc dicendum, quod succedat soror minor jure filii sui masculi, qui defunctus est, ex quo secundum veritatem naturæ majoria jam transiit ad illum, et ex ejus persona revertitur ad proximioribus sibi feminam aut matrem; et videtur de hoc esse casus in l. *intestato*, §. *est autem tractatum*, D. de *suis et legitim. hæredib.* facit l. *omnia quæ*, §. *in fideicommissio*, D. de *legat. 2.* et quæ tradit Socin. in l. *si cognatis*, D. de *reb. dub.* column. fin. vers. 6. et *ultima conclusio*, et per eundem consil. 49. volum.

Sed quid dices, cum prius fuit vocatus masculus, et in defectum

femina: pone quod possessor majoriæ, qui habebat filium, captus fuit ab hostibus, quod filius habuit etiam unam filiam patre adhuc existente in captivitate, habebatque sororum ex patre capto, mortuus est iste filius relicta dicta filia; postea verò ex sorore natus fuit filius, et deinde pater moritur in captivitate; quis succedet in majoria, an filia filii, vel filius filiæ captivi? Et videtur dicendum, quod filia filii, quia præsumitur à lege patrem fuisse mortuum preambula hora captivitatis, l. *lex Cornelia*, D. de *vulg. et pupill.* l. *in omnibus*, D. de *captiv. et postlimin. revers.* et sic filius videtur successisse: et cum non esset natus filius sorori tempore, quo ipse abiit, reliquit majoriam filie suæ, quæ sibi non tollitur ex supervenientia masculi; et pro hoc potest induci l. penult. D. de *suis et legitim. hæred.* et l. 1. §. 1. ad *Tertul.* quæ etiam posset induci in partem contrariam pro filio sororis: sed primam magis placet attentis his, quæ dicta sunt, ex dispositione l. *Tauri* 40 et 45.

Pone etiam, quod testator fecit majoriam, et dixit, et quia per mulieres perdi solet generis memoria, cum transeunt in alienam familiam, volo, quod in ista majoria femina non succedat, et contigit quod tempore quo defertur majoria, est filia femina possessoris, nupta alicui de agnatione et genere testatoris, et de ejus nomine, seu appellido, ut vulgariter loquar; an succedet tunc talis femina? Et videtur quod sic, ex quo cessat ratio è disponente assignata, et dispositio restringitur per rationem, l. *cum pater*, §. *dulcissimis*, D. de *legat. 2.* ex quo enim ille maritus femine descendit à disponente, hoc etiam suaderi videtur fuisse de ejus voluntate, et quod si fuerat interrogatus, ita disposuerat: et pro hoc videtur esse quasi casus in terminis in l. 2. §. *ad filiorum*, C. *quando et quib. quarta pars debeat*, lib. 10. et per illam legem Joan. de Plat. in l. 1. C. de *impon. lucrativ. descript.* eod. lib. et etiam per textum in dicta l. 1. infer argumentum, quod si filia, mater, vel avia vassalli nubat alteri vassallo ejusdem domini, quod ipsa succedet in feudum; ex quo conditio personæ vassalli non mutatur, licet alias femine in feudum non succederent: cum enim conditio personæ non mutatur, neque status rei convenit inmutari: quod tu bene nota, et dato otio, latius cogita.

Sed quid si testator habens filias et uxorem prægnantem fecit majoriam, et voluit, quod si uxor, quæ prægnans erat, pareret filium masculum, ille succederet in majoria: et quod alius faciebat eam in filiam majorem et ejus descendentes ordine genituræ, et in ejus defectum in secundam filiam: contigit quod testator non decessit pro tunc, et uxor tunc peperit filium, postmodum vero iterum ex eodem testatore prægnans facta est, quia prægnante decessit testator: quæritur si uxor pariat filium masculum, quis succedet in majoria, an ille filius masculus, vel filia major; vel an deficiat dispositio tanquam ille casus fuerit omissus? Quod prima facie videbatur, per l. *commo-dissimè*, et l. *placet*, D. de *liber. et posthum.* neque obstare videtur l. *filius*, §. *si quis ex certa*, D. cod. quia ibi in genere et simpliciter instituit filium ex uxore certa, non se referens ad partum tunc instantem, secundum Gloss. in l. *ideoque* et ibi Bart. D. eod. videtur tamen quod de mente defuncti fuerit vocare masculum, quodcumque nasceretur, et pro ista parte multum facit decisio Joan. And. in *addition. ad Specul.* in rubric. *de testam.* in addition. magna, vers. *occurrit alia quæstio*, ubi dicit, quod licet testator instituat ventrem uxoris, si postea testator alios liberos suscipiat, et illi etiam videntur instituti: et quod procedit hoc, etsi eos habeat ex alia secunda uxoris, tenet in expresso Socinus in dict. l. *placet*, et est opinio communis Doctorum ibi, quicquid in contrarium voluerit ibi Paul. de Castr. et vidè ibi per Socinum respondentem ad dictam glossam in dict. l. *ideoque*, et tenentem opinionem Joannis Andr. non indubitata, quando nati sunt ex eadem uxore, et asserentem glossam illam in hoc non contradicere: et istud videtur vere us, si non constet testatorem præcisè se retulisse ad partum tunc jam formatum in utero uxoris.

Succedit etiam quæstio pulchra, quid si conditor majoriæ in defectum masculi voluit succedere feminam, hæc tamen conditio, quod nuberet homini sui generis; qui nomen suum haberet et insignia, ut sui nominis memoria conservaretur; contigit quod talis femina contraxit matrimonium cum extraneo, qui tamen accepit nomen et insignia conditoris majoriæ; an femina perdat majoriam, vel adhuc posset eam haberi? Et quod possit illam habere, et non perdat, videtur facere textus in l. *marileguli*, C. de *marileguli*, lib. 11. per quem Bartolus. et Joann. de Plat. ibi inferunt ad quæstionem, quod si monasterium concedat in emphyteusim sub pacto, quod

transeat in filiam feminam, quæ tamen nubat alicui subjecto monasterii jurisdictioni, quod si filia vult nubere extraneo, qui vult effici de jurisdictione monasterii, quod poterit talis femina sic nubens retinere emphyteusim. Item quia ad limites rationis limitanda videtur dispositio dictæ l. *cum pater*, §. *dulcissimis*, ex eo enim voluit, quod nuberet alicui de genere et de nomine ejus, ut talis portaret insignia et nomen, quod si hoc faciat extraneus, videtur satisfactum menti et dispositioni conditoris, et eo maxime, quia etiamsi talis femina nupsisset cum aliquo de genere conditoris, licet non descenderet per lineam masculinam, sed per femininam, satis esset ad complementum dispositionis, quia etiam de genere meo dicuntur illi, qui sunt mihi cognati, secundum Bald. in l. 1. D. de *probat.* Paul. de Castr. in l. 1. C. de *condit. insertis*, vers. *item quæritur*, ubi dicit, quod ista est veritas, quod descendentes ex feminis dicuntur esse de genere, et tradit latè Decius consil. 225. incipienti, *in casu proposito*, et tradit Bart. in authent. *quib. mod. nat. efficiant. sui*, §. 1. collat. 7. et tamen qui veniunt per lineam femininam, transierunt in alienas familias: et sic in casu quæstionis, disponens non videtur habuisse respectum ad conservandum agnationem, sed tamen ad nominis memoriam, quod conservatur assumendo extraneus nomen et insignia. Item talis dispositio referenda erat ad eum, cui femina dignè et justè nubere posset, l. *cum ita legatur*, D. de *condit. et demonst.* Bart. et Platea in l. *edicimus*, C. de *marileguli*, lib. 11. et sic talis, cui nuberet, debet esse ultra quartum gradum: quod etiam ostendit disponentem hoc præcisè non jussisse ratione sui generis, sed ratione suæ memoriæ conservandæ, quæ conservatur, ut dictum est, l. *facta*, §. *si verè nominis*, D. ad *Trebell.* et de ista mutatione nominis, et assumptionis alterius nominis, et insignium, videas Guiliel. Benedict. ultra alios in repetition. cap. *Raynuius*, in princip. fol. 8 et 9. de *testam.*

Pone verò, quod ex tenore majoriæ femina transversalis non succedit, sed eam excludit masculus etiam descendens ex femina: modo aliquis habebat majoriam, et uxorem prægnantem, et sororem, et fratrem; mortuus est possessor majoriæ relicta uxore prægnante, et fratre, et sorore; contigit, quod partu adhuc existente in utero, obiit trater relicta filia; mortua etiam est eodem tempore soror relicto filio masculo; postea verò uxor prægnans fecit abortum: quæritur quis succedat in majoria, an filia ex fratre, vel filius ex sorore? Et videtur dicendum, quod filius ex sorore, cum frater proximior agnatus decesserit pendente dubio, an posthumus nascat, et sic jus suum non transmisit in filiam, cum sibi majoria interim non est delata. Et pro hoc videtur esse casus, et ibi notat Bald. col. 2. in l. *ventre præterito*, D. de *acquir. hæred.*

Quid autem si ex tenore investituræ et majoriæ femina non succedit, nisi cum fuerit unica putri suo, seu cum non sint filii masculi, sed femine patri morienti; nunc pone, quod avus possidebat majoriam, qui habebat duos filios masculos; cujus filius major mortuus est in bello in servicio Regis relicta filia; quæritur quis succedat avo in majoria, an filius secundus avi, an filia primogeniti: et videtur quod filia primogeniti, argumento textus, et quæ ibi Joan. de Plat. in l. 1. C. de *fratris official.* lib. 12. nam qui in acie Principis moriuntur, per gloriam vivere intelliguntur, et sic videtur succedere patri morienti nunc. Sed videtur hoc rigidum, ut per talem fictionem excludatur filius secundus masculus, et vocetur femina contra tenorem majoriæ.

Sed quid si testator fecit majoriam in filium, et voluit, quod bona majoriæ semper in familia remaneret, et ab ea non exirent, et quod iste filius relinqueret proximiori de familia; modo iste filius veniens ad mortem, et carens filiis, relinquit istam majoriam sorori suæ, cum tamen haberet et alium fratrem masculum, an potuit facere? Et videtur, quod sic, per textum, et ibi Bald. in l. *voluntas*, C. de *fideicom.* Contrarium tamen crederem, ex quo ex tenore majoriæ constat esse perpetuam, cum voluit semper in familia remanere: si tamen ista verba, vel equipollentia non essent, procederet quod haberet in dict. l. *voluntas*, alias secus; quia juris intellectu proximior; quia à testatore, et etiam ex legis dispositione est vocatus, ut in l. *omnia quæ*, §. *in fideicommissio*, D. de *legat. 2.* intelligitur de masculo, ut tetigi superius, et adde Paul. de Castr. in l. *maritus*, C. de *procurator.*

Quid autem si testator juxta legem Tauri disposuit, quod in successione majoriæ nepos masculus ex filio, licet præmoriatur pater vivo avo possessore majoriæ, præferatur patruo; si tamen talis filius